

**Міністерство освіти і науки України
Приватний вищий навчальний заклад
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»**

Кафедра української мови та літератури

ІСТОРИЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ
(назва дисципліни)
2курс

РОБОЧА ПРОГРАМА ДЛЯ СТУДЕНТІВ

Освітньої програми:	Середня освіта (Українська мова і література)
Рівня вищої освіти:	першого (бакалаврського)
на здобуття освітнього ступеню:	бакалавра
за спеціальністю:	014 Середня освіта (українська мова і література)
галузі знань:	01 Освіта / Педагогіка

Рівне – 2019

Робоча програма: Історія української літератури (2 курс)
галузі знань 01 Освіта/ Педагогіка, спеціальності 014 Середня освіта (Українська мова і література).
3 вересня 2019 р. _____ с.

Розробник: к.філол.н., доцент Миронюк В.М.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри української мови та літератури

Протокол № 1 від 4 вересня 2019 року.

Завідувач кафедри _____ проф. Назарець В.М.
(підпис)

4 вересня 2019 року

Гарант освітньої програми _____ доц. Груба Т.Л.
(підпис)

4 вересня 2019 року

Схвалено навчально-методичною комісією історико-філологічного факультету

Протокол № 1 від 5 вересня 2019 року

5 вересня 2019 року Голова _____ проф. Назарець В. М.
(підпис)

1. Вступ

Вид дисципліни	Базова
Мова викладання, навчання, оцінювання	Українська
Викладач	Миرونюк В.М., кандидат філологічних наук, доцент кафедри
Контактна інформація (телефон, електронна адреса)	Miron7677@gmail.com
Місце та час проведення консультацій	четвер, 14.30, аудиторія 2102
Курс	2
Семестр	3-4
Кількість кредитів ECTS	14/14
Загальна кількість годин	420/420
Форма підсумкового контролю	екзамен/залік

Анотація навчальної дисципліни:

Курс «Історія української літератури» як навчальна дисципліна передбачає ознайомлення студентів з основними тенденціями розвитку українського літературного процесу від другої половини XIX століття і до кінця XIX ст., акцентуючи увагу на традиціях і новаторстві митців слова, простежуючи загальнонаціональні тенденції розвитку української літератури у зв'язках з іншими літературами.

Завдання курсу полягає у висвітленні неперервності літературного процесу, сприянні усвідомлення літератури як певного національного та історичного типу художньої творчості, удосконаленні вміння студентів зіставляти художні твори, сприянні вироблення в них власних поглядів на явища літературного процесу та умінні розглянути літературний твір в органічній єдності з культурним життям України та як складову культурологічного процесу у світовому вимірі.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – забезпечення фахової підготовки студентів з дисципліни «Історія української літератури», вивчення основних етапів становлення та еволюції української художньої словесності впродовж періоду від другої половини XIX століття і до кінця XIX ст.; подання узагальнено-оглядових лекцій, що характеризують основні тенденції та найбільш суттєві моменти розвитку літератури на певному історичному етапі; монографічне вивчення творчості тих письменників, у художньому доробку яких загальні тенденції розвитку літератури певного часу отримали найбільш яскраве, ідейно та естетично значуще відображення.

2. Компетентності та результати навчання за дисципліною

2. Навчальні компетентності

Під час лекційних та практичних занять, індивідуальної навчально-дослідницької та самостійної роботи студенти, майбутні вчителі української мови та літератури, **набувають таких програмних компетентностей**.

ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і

досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя.

ФК-1. Здатність до формування в учнів ключових і предметних компетентностей та здійснення міжпредметних зв'язків.

ПК-1. Здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії української мови і літератури, іноземної мови, історії в практиці навчання української мови і літератури, іноземної мови, історії у закладах середньої освіти (рівень базової середньої освіти).

ПК-4. Здатність орієнтуватися в українському літературному процесі на тлі світового (від давнини до сучасності), уміння використовувати здобутки українського письменства для формування національної свідомості, світогляду учнів, їхньої моралі, ціннісних орієнтацій у сучасному суспільстві.

Програмні результати навчання

Опанувавши дисципліну «Історія української літератури», студенти повинні досягти таких *програмних результатів навчання*:

РН-1. Знає сучасні філологічні й дидактичні засади навчання української мови та літератури, іноземної мови, історії, мовні норми, соціокультурну ситуацію розвитку української мови, особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс художньої літератури й сучасності, провідні тенденції розвитку літературного процесу в Україні.

РН-2. Пояснює особливості розвитку української мови та літератури, історичного розвитку України, специфіку перебігу літературного процесу в Україні в культурному контексті, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів; твори української класики й сучасності у взаємозв'язках зі світовою літературою й культурою; порівнює мовні й літературні факти, явища, визначає їхні подібності й відмінності.

РН-4. Застосовує різні види аналізу художнього твору, визначає його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язок твору із фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної та світової культури.

РН-9. Використовує гуманістичний потенціал української мови та літератури для формування духовного світу юного покоління громадян України.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Література другої половини XIX століття

Тема 1. Становлення реалістичної літератури

1. Роль української літератури у пробудженні національної самосвідомості українського народу.
- 1.2. Літературно-теоретична боротьба та початок літературної дискусії 1872-1978рр.
- 1.3. Дискусія 1892–1893 рр. Б. Грінченко і його “Листи з України Наддніпрянської”
- 1.4. Шляхи розвитку літератури. Співіснування романтизму з реалізмом (О. Огоновський “Гальшка Острожська”, О. Кониський “Ольга Косачівна”, П. Куліш “Байда, князь Вишневецький”, О. Барвінський “Павло Полуботок наказний гетьман України” та ін. – ідеалізація і романтизування героїв).
- 1.5. Ідейно-тематичне, жанрове та образне збагачення літератури. Розширення творчих меж критичного реалізму.

Література [1-4, 16-8,10-16,27,32]

Тема 2. Пошевенківська поезія II половини XIX ст.

2. 1. Традиції Т. Шевченка і подолання шевченківського впливу в українській поезії II половини XIXст.: деформація рецепції його творчої спадщини.
- 2.2. Сповільнене ствердження реалізму в ліриці.
- 2.3. Поява у поезії пасіонарного типу особистості, героя, здатного на героїчний чин. Збірки “Пролісок”, “З півночі”, “Кобза” П. Грабовського. Тема України в творчості П. Грабовського.
- 2.4. Лірика А. Свидницького. Лірика С. Руданського. Звернення поета до поемного жанру. “Співомовки” – розширення жанрових можливостей української гумористики.
- 2.5. Ліричний вірш і пісня-романс – основні жанри лірики Л. Глібова (“Журба”, “Вечір”, “Летить голуб”, “Зіронька”). Байки письменника.

2.6. Еволюція лірики Я. Щоголева від романтизму до класичної рівноваги. Мотиви лірики І. Манжури. Доля жінки в творах І. Манжури ("Мати", "Явдокії", "Спомин"). Особливості стилю письменника: вірші на соціально-побутову, ліричну, історичну тематику, поеми-казки ("Іван Голик", "Трьомсин -богатир"), балади, легенди, твори на тематику.

Література [1-4, 16-8,10-16,27,32]

Тема 3. Життєвий і творчий шлях Павла Грабовського

3.1. Життєвий і творчий шлях талановитого українського поета Павла Арсеновича Грабовського.

3.2. Збірки поезій "Пролісок", "З півночі", "Кобза". Тематика віршів. Естетичні пошуки поета.

3.3. Твори про роль митця в суспільстві ("Я не співець чудовної природи", "До парнасців". "Не згадуй нам про вічну млу труни", "До сіячів"). Перегук згаданих поезій з творами Т.Шевченка, М.Некрасова.

3.4. Порушення естетичних проблем у статтях П.Грабовського "Дещо про творчість поетичну", "Пам'яті Т.Г.Шевченка", у листах до І.Франка, Б.Грінченка.

3.5. Розкриття важкого становища трудящих у поезіях П.Грабовського "Робітникові", "Швачка", "Сироти", "Веснянка", "Допусти", "Трудівниця", "Дайте!", "Омана".

3.6. Змалювання боротьби народу за соціальне й національне визволення. Тема революційного подвигу — провідна в поетичній творчості П.Грабовського ("Не раз ми ходили в дорогу", "Наперед", "Мало нас, та це дарма", "Пісня кайдаників", "Вночі", "Нудьга без краю").

3.7. Національно-патріотична тема в поезіях "До України", "До Русі-України", "Україна приснилась мені", "Оце читав я про світи".

Література [1-4, 16-8,10-16,27,32]

Тема 4. Поезія Я. Щоголева

4.1. Життєвий і творчий шлях Якова Івановича Щоголева. Громадські та естетичні погляди, гуманістична позиція поета.

4.2. Рання творчість. Збірки поезій "Ворскло", "Слобожанщина". Реалістичні поезії, співчуття до долі трудящого селянства, тема праці ("Ткач", "Чередничка", "Бурлаки", "Косарі"). Зображення нужденного життя народу ("Неня", "Завірюха", "На могилі", "Лист" тощо).

4.3. Пейзажна лірика ("Осінь", "Зимовий ранок"). Пісенність віршів Я.Щоголева.

4.4. Героїчно-романтичні образи запорожців в поезіях "Орел", "Воля", "Остання січа", "Щастя", "Діброва". Яскрава образність, мелодійність і багатство предметного світу у творах. Близькість образів поезії до фольклорних.

4.5. Релігійні мотиви в поезії Я.Щоголева ("Ікона", "Субота святого Дмитра" та ін.).

Література [1-4, 16-8,10-16,27,32]

Тема 5. Особливості поетичного світобачення Івана Манжури

5.1. Поет-лірик, представник різночинної інтелігенції. Життєвий і творчий шлях. Фольклористична діяльність І.Манжури. Погляди на літературу і мистецтво ("Старий і музика", "До музи", "До Дніпра"). Образи знедолених трудящих у віршах "З заробітків", "Бурлака", "Бурлакова могила".

5.2. Разючі картини безрадісного життя селянства ("Дума", "На пасіці", "На степу і в хаті", "Розкіш - доля", "Веснянка"). Вірші, присвячені долі жінки ("Дівчача думка о Покрові", "Мати", "Явдокії", "Нечесна" та ін.). Майстер інтимного ліричного вірша ("Нехай", "Минуле", "Нічниця", "Над Дніпром", "Спомин"). Соціальні й філософські ноти у ліриці. Сатира і сарказм у творах І.Манжури.

5.3. Обробки фольклорних творів (збірка "Казки та приказки і таке інше").

5.4. Твори для дітей. Особливості композиції, своєрідність образності творів. Переклади і переспіви поета.

Література [1-4, 16-8,10-16,27,32]

Тема 6. Творчість Леоніда Глібова

6.1. Життєвий і творчий шлях Л.Глібова.

6.2. Рання творчість Л.Глібова (вірші російською мовою). Освоєння жанру байки, зв'язок з українською байкарською традицією (Г.Сковорода, Є.Гребінка) і творами І.Крилова.

6.3. Два періоди у творчості Л. Глібова.

6.4. Байки Л.Глібова 50-х - початку 70-х рр.

6.5. Байки 80-х - початку 90-х рр. Реалістична характерність і повнокровність образів дійових осіб.

Література [1-4, 16-8,10-16,27,32]

Тема 7. Співомовки Степана Руданського

7.1. Періодизація творчості письменника. Рання творчість. Фольклорна основа раних балад: відгомін у них романтичних мотивів поезії Шевченка, Жуковського, Боровиковського ("Вечорниці", "Два трупи", "Верб", "Упир", "Розмай"). Пісенність ранньої лірики ("Сиротина я безродний", "Ти не моя", "Мене забудь, моя дівчино", "Повій, вітре, на Україну"). Висока емоційність, образність, драматизм цих творів.

7.2. Громадські мотиви лірики поета. Вплив музи Шевченка і Некрасова на розвиток суспільно-політичних тем. Віра в майбутнє свого народу ("Гей, гей, воли...", "До дуба", "Наука", "Моя смерть"), показ його сучасного нужденного життя ("Над колискою", "Студент").

7.3. Віршові гуморески - "співомовки" С.Руданського. Особливості їх форми. І.Франко про гуморески С.Руданського. Вияв у них народного погляду на соціальні й морально-етичні явища. ("Пан та Іван в дорозі", "Засідатель", "Добре торгувалось", "Почому дурні?", "Набожний ксьондз", "Війна", "Піп на пуші", "Сповідь" та ін.). Викриття негативних побутових явищ ("Указ", "Не мої ноги", "Слабий зуб").

7.4. Ліро-епос у творчості Суданського. Історичні віршові хроніки, поеми за літературними взірцями ("Олег - князь Київський", "Ігор князь Сіверський", "Павло Полуботок" та ін.).

Література [1-4, 16-8,10-16,27,32]

Тема 8. Основні тенденції розвитку української прози II половини XIX століття.

8.1. Утвердження романтизму, формування реалізму. Період розквіту прозових жанрів.

8.2. Етнографічно-побутова школа в українській прозі. Істотні чинники появи етнографічно-побутової школи – творчість І. Котляревського, етнографізм і фольклоризм Г. Квітки-Основ'яненка, фольклоризм Т. Шевченка, Марка Вовчка.

8.3. Формування принципів реалізму. Увага до соціальної природи людини, матеріальних умов її існування. Зображення прямої залежності характеру людини від умов життя. Відхід від фольклорної імперсональності й стереотипності в бік індивідуалізації персонажів. Увага зосереджується насамперед на типових героях із найнижчих верств і тяжких обставинах їхнього життя.

8.4. Мала проза. Історичне оповідання, психологічне-побутове оповідання, художній нарис. Еволюція жанру повісті – соціальна, історична, історична повість-казка.

Література [1-4, 16-8,10-16,27,32]

Тема 9. Творчість І. Нечуя-Левицького

9.1. Життєвий і творчий шлях письменника.

9.2. Розширення у прозі І.Нечуя-Левицького тематичних і жанрових меж української літератури.

9.3. Тема села в ранній творчості І.Нечуя-Левицького. Повісті "Дві московки". "Рибалка Панас Круть". Соціально-психологічний підхід до змалювання образів героїв. Художня типізація образів у творах.

9.4. "Микола Джеря" як зразок соціально-побутової повісті. Проблематика, композиція, групування образів у творі.

9.5. Соціально-побутова повість "Кайдашева сім'я". Реалізм повісті. Майстерність композиції. Засоби гумору, комізм ситуацій, індивідуальна своєрідність характерів.

9.6. Перші українські реалістичні романи з життя інтелігенції ("Хмари", "Над Чорним морем"). Специфіка і художні особливості творів. Викриття в романах гнобительської національної політики царизму, консерватизму в галузі освіти, культури.

9.7. Драматургія І.Нечуя-Левицького. Сатирична комедія "На Кожум'яках", драма "Маруся Богуславка".

Література [1-4, 16-8,10-16,27,32]

Тема 10. Прозова спадщина Марка Вовчка (Марії Олександрівни Вілінської)

10.1. Життєвий і творчий шлях Марії Олександрівни Вілінської (Марка Вовчка).

10.2. Формування літературно-естетичних поглядів письменниці під впливом ідей Т.Шевченка.

10.3. Збірки творів "Народні оповідання" та "Рассказы из народного русского быта", їх тематика, проблематика, жанрово-композиційні особливості, стиль. Ідейно-художнє новаторство збірок. Змалювання образів жінок - жертв панської сваволі ("Горпина", "Одарка", "Козачка", "Два сини", "Игрушечка", "Маша").

10.4. Повість "Інститутка". Проблематика і поетика твору. Особливості композиції. Соціально-психологічне розкриття образів.

10. 5. Жанр героїко-романтичної повісті-казки ("Кармелюк", "Дев'ять братів і десята сестриця Галя"). Зв'язок із фольклором. Казки для дітей.

Література [1-4, 16-8,10-16,29, 30,32]

Тема 11. П. Куліш в літературному процесі II половини XIX ст.

11.1. Життєвий і творчий шлях Пантелеймона Олександровича (Панька Олельковича) Куліша.

11.2. Поетичні твори П.Куліша. Поема "Україна" (1843). Збірка "Досвітки", (1861) її проблематика і поетика.

11.3. Збірка "Хуторна поезія" (1882), оцінка її І.Франком.

11.4. Збірка лірики "Дзвін" (1893). Перевага мотивів особистого, інтимного характеру.

Жанрове і стильове багатство поезії.

11.5. Драматичні поеми П.Куліша, розкриття в них поглядів автора на українську історію, її діячів.

11.6. "Чорна рада" - перший історичний роман в українській літературі.

11.7. Оповідна проза П.Куліша ("Ориця", "Гордовита пара").

11.8. Значення творчості П.Куліша в розвитку української літератури і культури.

Література [1-4, 16-8,10-16,27,31- 32]

Тема 12. Творчість Ю. Федьковича

12. 1. Життєвий і творчий шлях Ю.Федьковича. Суспільно-політичні і літературно-естетичні погляди. Вплив творчості Т.Шевченка на Ю.Федьковича.

12.2. Збірка "Поезія Іосифа Федьковича". Доля жовніра цісарської армії у віршах та поемах ("Нічліг", "У Вероні", "Дезертир", "Золотий лев", «Рекрут»; поема "Дезертир"). Тема митця та образ Т.Г.Шевченка в поезії ("Нива", "Оскресни, бояне!", "Осьмий поменник", "Співанка").

12.3. Роздуми про долю рідного краю, мрія про його визволення з-під цісарської влади ("Зокрушків", "Браття-опришки"). Образи народних героїв-оборонців ("Довбуш", "Лук'ян Кобилиця", "Юрій Гінда"), Романтичний пафос цих творів.

12.4. Сатиричне звучання поезій "Я гадав", "Пречиста діво, радуйся, Маріє". Традиції Т. Шевченка у творах письменника. Ідея соборності українських земель ("До мого брата Олекси Чернявського"). Любов до рідного краю, оспівування його краси у віршах "Мій сардак", "Рожа", "У полі, гей, у полі". Народнопісенна основа цих поезій, їх ліризм, мелодійність.

12.5. Проза Ю.Федьковича, її новаторство. Оповідання "Люба-згуба", "Серце не навчити", "Таліанка", "Дністрові кручі". Розкриття в них моралі й етики гуцулів. Романтичний характер оповідань, стильові особливості художньої розповіді.

12.6. Показ тяжкого жовнірського життя, розкриття соціальних конфліктів у буковинському селі в оповіданнях "Побратим", "Штефан Славич", "Сафат Зінич", "Три як рідні брати". Фольклорна основа прозових творів Ю.Федьковича.

Література [1-4, 16-8,10-16,27,32]

Тема 13. Творчість О.Стороженка

13.1. Життєвий і творчий шлях українського прозаїка-оповідача та повістяра Олекси Петровича Стороженка.

13.2. Історико-легендарні та пригодницькі сюжети оповідань О.Стороженка. Відображення селянського побуту в оповіданнях "Закоханий чорт", "Матусине благословення", "Вуси", "Межигірський дід", "Голка", "Кіндрат Бубненко-Швидкий", "Оповідання Грицька Ключника", "Суджена". Ноти соціального протесту в оповіданнях.

13.3. Белетризовані обробки фольклорних гумористичних мотивів в оповіданнях "Вчи лінивого не молотом, а голодом", "Се така баба..." та ін. Гострота сюжету, дотепність розповіді, комічність ситуацій.

13.4. Незакінчена повість "Марко Проклятий". Стильова манера повісті. Історична і народнофантастична екзотика, мелодраматичні моменти у творі. Жанрова своєрідність прози.

Література [1-4, 16-8,10-16,27,32]

Змістовий модуль 2. Літературний рух 70-90-х років XIX ст.

Тема 14. Творчість Б. Грінченка – письменника і громадського діяча

14.1. Життєвий і творчий шлях Бориса Дмитровича Грінченка. Формування світогляду. Багатогранність діяльності письменника і культурного діяча.

14.2. Поетична творчість. Різноманітність жанрів: лірика, балади, поеми, байки. Тематика творів: тяжка доля народу ("Шматок хліба", "Удові", "Неначе"), просвітительські ідеї, віра в краще майбутнє ("До праці", "Прийде!", "Некрасову і Шевченкові").

14.3. Поеми Б.Грінченка. Тематика, проблематика, художня майстерність

14.4. Сатирична поезія 90-х рр. ("Російським лібералам", "Маніфест"). Байки Б.Грінченка.

14.5. Перекладацька діяльність поета.

14.6. Проза Б.Грінченка. Характер реалізму письменника, розширення його меж в освоєнні дійсності. Відбиття життя, його проблем і типів у соціально-психологічних повістях "Сонячний промінь", "На розпутті", "Серед темної ночі", "Під тихими вербами". Проблеми взаємин інтелігенції з народом,

диференціації села.

14.7. Оповідання Б.Грінченка з життя села ("Без хліба", "Непокірний", "Хата"), міста ("Сама, зовсім сама", "Серед чужих людей"); доля дітей у творах письменника ("Олеся", "Кавуни"); показ людей соціального дна. Сатиричні оповідання ("Як я вмер", "Сам собі пан", "Історія одного протесту". "Заздрощів", "Брат на брата"). Особливості індивідуального стилю Б.Грінченка-прозаїка.

14.8. Революція 1905 р. у творах Б.Грінченка. Твори письменника на історичні теми: п'єси "Степовий гість"(1897), "Серед бурі" (1897), їх проблематика (інтелігенція і народ, їх взаємовідносини, роль просвіти в суспільному житті).

Література [1-4, 16-8,10-16,27,32]

Тема 15. Творчість О.Пчілки

15.1.Ольга Петрівна Драгоманова-Косач (Олена Пчілка), її життєвий і творчий шлях. Місце Олени Пчілки в літературному процесі. Збірка поезій "Думки-мережанки" (1886).

15.2.Перші прозові твори Олени Пчілки ("Забавний вечір", "Чад", повість "Світло"). Новизна тематики, образів, форм оповіді.

15.3.Тема духовного пробудження жіноцтва в 60-х рр. в оповіданні "Товаришки" (1887); картини пореформеного українського села в оповіданнях "Забавний вечір" (1885), "Соловійовий спів" (1888) та ін.

15.4.Показ наростання бунтарських настроїв серед селянства в період першої російської революції в оповіданнях "За двором" (1905), "Збентежена вечеря" (1906). Змалювання життя інтелігенції в оповіданні "Золота писанка", "Півтора оселедця" та ін.

15.5.Драматичні твори Олени Пчілки. Переклади і переспіви. Статті, спогади письменниці, її видавнича діяльність, (журнал "Рідний край"). Олена Пчілка і Леся Українка.

Література [1-4, 16-8,10-16,32]

Тема 16. Творча спадщина А. Свидницького

16.1. Життєвий і творчий шлях Анатолія Патрикійовича Свидницького.

16.2.Лірика письменника. Жанрові особливості та народно-пісенний характер поезій "Росте долом березина", "Україно, мати наша", "В полі доля стояла", "Коли хочеш нам добра..." та ін.

16.3. Проза А.Свидницького. І.Франко про письменника. Побутово-психологічні нариси та оповідання ("Хоч з мосту та в воду", "Гаврусь і Катруся").

16.4.Фольклорно-етнографічні нариси А.Свидницького, їх зміст і різновиди ("Відьми, чарівниці і опирі", "Великдень у подолян").

16.5. Нове слово в українській прозі - соціально-побутовий роман-хроніка "Люборацькі". Історія написання і видання твору. Особливості композиції, тематика, проблематика, образи. Перехід митця від суб'єктивно-оповідної до об'єктивно-описової форми викладу. Актуальність твору.

16.6. Новаторство письменника, місце роману "Люборацькі" в спадщині А.Свидницького і в українському літературному процесі. Твори А.Свидницького російською мовою.

Література [1-4, 16-8,10-16,27,32]

Тема 17. Прозова спадщина Панаса Мирного

17.1. Життєвий і творчий шлях Панаса Мирного.

17.2. Формування естетичних поглядів письменника.

17.3. Ранні твори Панаса Мирного ("Лихий попутав", "П'яниця").

17.4. Твори з життя української різночинної інтелігенції (повість "Лихі люди"). Особливості композиції твору, засоби типізації і психологізації образів, роль пейзажів у повісті.

17.5. Місце інтелігенції в суспільному житті (оповідання "Народолубець", "Пригоди з Кобзарем"). Викриття псевдопатріотизму, псевдонародолюбства, прислужництва царизмові.

17.6. Соціально-психологічний роман "Хіба ревуть воли, як ясла повні?" Історія написання, джерела твору, проблематика. Співавторство І.Білика в роботі над твором. Сюжет і композиція. Чіпка — головний персонаж роману. Сутність образу "пропащої сили". Образи селян, представників земства, поміщиків, чиновників, солдат, людей соціального "дна". Засоби.

17.7. І.Франко та інші письменники і критики про роман "Повія".

17.8. Драматичні твори Панаса Мирного. Драма "Лимерівна".

17.9. Значення спадщини Панаса Мирного. Панас Мирний і світова психологічна проза (тема "пропащої сили" у творах Гаскела, Мопассана, Ожешко).

Література [1-4, 16-8,10-16,27,32]

Тема 18. Особливості розвитку українського театру II половини XIX ст.

18.1. Умови розвитку драматургії і театру в другій половині XIX ст.

18.2. Створення українського професійного театру. Труппа корифеїв та її діяльність (І. Карпенко-Карий, М. Кропивницький, М. Старицький, М. Заньковецька, М. Садовський, П. Саксаганський). Боротьба діячів українського театрального мистецтва за реалістичний народний театр.

18.3. Утвердження жанрів реалістичної соціальної та соціально-побутової психологічної драми, соціальної комедії, водевілю, історичної трагедії як основи репертуару кращих театральних труп.

Література [1-4, 16-8,10-16,27,32]

Тема 19. Творчість Михайла Старицького

19.1. Життєвий і творчий шлях письменника.

19.2. Поезія М.Старицького. Проблематика віршів, засоби художньої виразності в поезії.

19.3. Інтимна лірика. Поезія "Виклик". Переклади М.Старицького.

19.4. Новаторство Старицького-поета. І.Франко про поезію М.Старицького.

19.5. Театральна діяльність і драматична творчість. Оригінальна драматургія. Реалізм і новаторство драм М.Старицького на тему села ("Не судилось", "Ой не ходи, Грицю, та й на вечорниці", "У темряві"). Тематика, проблематика цих творів. Елементи мелодрами у п'єсах. Сценічність.

19.6. Проблеми творчої інтелігенції у драмі "Талан".

19.7. Драми на історичні теми: "Богдан Хмельницький", "Маруся Богуславка", "Облога Буші".

19.8. Роль М.Старицького в розвитку української драматургії і театру.

19.9. Художня проза. Повість "Облога Буші", романна трилогія "Богдан Хмельницький". Місце роману серед вітчизняних і світових обробок історичного сюжету й образу.

Література [1-4, 16-8,10-16,27,32]

Тема 20. Літературна й театральна діяльність Івана Карпенка-Карого (Івана Тобілевича)

20.1. Життєвий шлях письменника. Формування світогляду.

20.2. Соціально-побутова драма "Бурлака"

20.3. Драма "Наймичка". Нетрадиційне розкриття традиційної теми.

20.4. І.Карпенко-Карий як видатний майстер соціальної комедії. "Драми стягання" - "Розумний і дурень", "Сто тисяч", "Хазяїн"

20.5. Високі сценічні якості та величезна популярність комедії І.Карпенка-Карого "Мартин Боруля".

20.6. Тема інтелігенції в діалогії І.Карпенка-Карого "Суєта", "Житейське море".

20.7. Історична тематика у творчості І.Карпенка-Карого.

20.8. Значення драматургії І.Карпенка-Карого.

Література [1-4, 16-8,10-16,27,32]

Тема 21. Драматичні твори М. Кропивницького

21.1. Життєвий і творчий шлях. Формування естетичних поглядів драматурга.

21.2. Перша соціально-побутова драма "Дай серцеві волю, заведе в неволю" ("Микита Старостенко..."). Драма "Доки сонце зійде, роса очі виїсть". Драма "Глитай, або ж Павук". Актуальність проблематики твору.

21.3. Драма "Дві сім'ї" (первісна назва "Де зерно, там і полова"). Жанр твору. Комедія "Пошилися у дурні". Комізм ситуацій, динамізм сюжету, гумор. Художня цінність водевілю "По ревізії". Сценічний успіх твору. Елементи соціальної сатири у комедійних творах М.Кропивницького.

21.4. Твори для дітей: п'єси-казки "Івасик-Телесик", "По щучому велінню".

Значення творчості драматурга.

Література [1-4, 16-8,10-16,27,32]

Тема 22. Творча спадщина Івана Франка

22.1. Поезія І.Франка

22.2. Збірка "З вершин і низин" як етапне явище в історії української літератури.

22.3. Новаторство І.Франка в жанрі сонету ("Тюремні сонети", "Вольні сонети").

22.4. Збірка "Зів'яле листя".

22.5. Збірка "Мій Ізмарагд".

22.6. Поема "Мойсей" як осмислення історичної долі українського народу.

22.7. Значення поетичного доробку І.Франка.

22.8. Історична тема в прозі І.Франка. Повість "Захар Беркут".

22.9. Драматичні твори І.Франка

22.10. Роль І. Франка у розвитку української фольклористики.

22.11. І.Франко і сучасність.

Література [1-8, 14-18,21-22]

4. Порядок оцінювання результатів навчання

Система оцінювання сформованих компетентностей у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, семінарські, практичні заняття, лабораторні, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою.

Відповідно до Положення «Про порядок оцінювання навчальних досягнень студентів в умовах ECTS», контрольні заходи включають:

поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних, семінарських, лабораторних занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту скласти іспит / залік – 35 балів);

підсумковий/семестровий контроль, що проводиться у формі семестрового екзамену/заліку, відповідно до графіку навчального процесу (максимальна сума – 40 балів).

Порядок проведення поточного оцінювання знань студентів.

Оцінювання знань студента під час семінарських, практичних і лабораторних занять та виконання індивідуальних завдань проводиться за такими критеріями:

розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються; ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни;

ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;

вміння поєднувати теорію з практикою при розгляді виробничих ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків у процесі виконання індивідуальних завдань та завдань, винесених на розгляд в аудиторії;

логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки;

здатність проводити критичну та незалежну оцінку певних проблемних питань;

вміння пояснювати альтернативні погляди та наявність власної точки зору, позиції на певне проблемне питання;

застосування аналітичних підходів;

якість і чіткість викладення міркувань;

логіка, структуризація та обґрунтованість висновків щодо конкретної проблеми;

самостійність виконання роботи;

грамотність подачі матеріалу;

використання методів порівняння, узагальнення понять та явищ;

оформлення роботи.

Загальними критеріями, за якими здійснюється оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів, є:

глибина і міцність знань, рівень мислення;

вміння систематизувати знання за окремими темами;

вміння робити обґрунтовані висновки;

володіння категорійним апаратом;

навички і прийоми виконання практичних завдань;

вміння знаходити необхідну інформацію, здійснювати її систематизацію та обробку;

самореалізація на практичних та семінарських заняттях.

Критеріями оцінювання есе є:

- здатність проводити критичне та незалежне оцінювання певних проблемних питань;
- вміння пояснювати альтернативні погляди та наявність власної точки зору, позиції на певне проблемне питання;
- застосування аналітичних підходів;
- якість і чіткість викладення міркувань;
- логіка, структуризація та обґрунтованість висновків щодо конкретної проблеми;
- самостійність виконання роботи;
- грамотність подачі матеріалу;
- використання методів порівняння, узагальнення понять та явищ; оформлення роботи.

Критеріями оцінювання індивідуального завдання є:

- відповідність технічним вимогам до індивідуального завдання;
- оригінальність концепції проекту;
- нові креативні вирішення сформульованої проблеми;
- вміння впевнено довести результати, що були отримані в результаті виконання індивідуального завдання;
- наявність якісної презентації без помилок;
- оцінка, яку надала навчальна група під час захисту роботи.

«Студенту на замітку»**Завдання для відпрацювання пропущених занять і невиконаних завдань**

Назва теми	Зміст завдання для відпрацювання пропущених занять і невиконаних завдань	Форми контролю	Література	Кількість балів
Змістовий модуль 1. Література другої половини XIX століття				
Тема 1. Становлення реалістичної літератури	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	Експрес опитування, складання термінологічного словника, есе, підготовка доповіді, реферат	[1-4, 16-8,10-16,27,32]	2
Тема 2. Пошевченківська поезія II половини XIX ст.	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	Експрес опитування, складання термінологічного словника, есе, підготовка доповіді, реферат	[1-4, 16-8,10-16,27,32]	2
Тема 3. Життєвий і творчий шлях Павла Грабовського	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	Експрес опитування, складання термінологічного словника, есе, підготовка доповіді, реферат	[1-4, 16-8,10-16,27,32]	2
Тема 4. Поезія Я. Щоголева	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	Експрес опитування, складання термінологічного словника, есе, 5підготовка	[1-4, 16-8,10-16,27,32]	3

		доповіді, реферат		
Тема 5. Особливості поетичного світобачення Івана Манжури	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	Експрес опитування, складання термінологічного словника, есе, підготовка доповіді, реферат	[1-4, 16-8,10-16,27,32]	2
Тема 6. Творчість Леоніда Глібова	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	Експрес опитування, складання термінологічного словника, есе, підготовка доповіді, реферат	[1-4, 16-8,10-16,27,32]	3
Тема 7. Співомовки Руданського Степана	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	Експрес опитування, складання термінологічного словника, есе, підготовка доповіді, реферат	[1-4, 16-8,10-16,27,32]	2
Тема 8. Основні тенденції розвитку української прози II половини XIX століття	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	Експрес опитування, складання термінологічного словника, есе, підготовка доповіді, реферат	[1-4, 16-8,10-16,27,32]	3
Тема 9. Творчість Нечуя-Левицького І.	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	Експрес опитування, складання термінологічного словника, есе, підготовка доповіді, реферат	[1-4, 16-8,10-16,27,32]	2
Тема 10. Прозова спадщина Марка Вовчка (Марії Олександрівни Вілінської)	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	Експрес опитування, складання термінологічного словника, есе, підготовка доповіді, реферат	[1-4, 16-8,10-16,29, 30,32]	3
Тема 11. П. Куліш в літературному процесі II половини XIX ст.	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	Експрес опитування, складання термінологічного словника, есе, підготовка доповіді, реферат	[1-4, 16-8,10-16,27,31-32]	2
Тема 12. Творчість Федьковича Ю.	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд	Експрес опитування, складання	[1-4, 16-8,10-16,27,32]	2

		теоретичного матеріалу	термінологічного словника, есе, підготовка доповіді, реферат		
Тема 13. Творчість О.Стороженка		Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	Експрес опитування, складання термінологічного словника, есе, підготовка доповіді, реферат	[1-4, 16-8,10-16,27,32]	2
Тема 14. Творчість Б. Грінченка – письменника і громадського діяча		Змістовий модуль 2. Літературний рух 70-90-х років XIX ст. Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	Експрес опитування, складання термінологічного словника, есе, підготовка доповіді, реферат	[1-4, 16-8,10-16,27,32]	3
Тема 15. Творчість О.Пчілки		Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	Експрес опитування, складання термінологічного словника, есе, підготовка доповіді, реферат	[1-4, 16-8,10-16,32]	3
Тема 16. Творча спадщина А. Свидницького		Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	Експрес опитування, складання термінологічного словника, есе, підготовка доповіді, реферат	[1-4, 16-8,10-16,27,32]	3
Тема 17. Прозова спадщина Панаса Мирного		Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	Експрес опитування, складання термінологічного словника, есе, підготовка доповіді, реферат	[1-4, 16-8,10-16,27,32]	3
Тема 18. Особливості розвитку українського театру II половини XIX ст.		Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	Експрес опитування, складання термінологічного словника, есе, підготовка доповіді, реферат	[1-4, 16-8,10-16,27,32]	3
Тема 19. Творчість Михайла Старицького		Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	Експрес опитування, складання термінологічного словника, есе, підготовка доповіді, реферат	[1-4, 16-8,10-16,27,32]	3
Тема 20. Літературна й		Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до	Експрес опитування,	[1-4, 16-8,10-16,27,32]	3

театральна діяльність Івана Карпенка-Карого (Івана Тобілевича)	практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	складання термінологічного словника, есе, підготовка доповіді, реферат		
Тема 21. Драматичні твори М. Кропивницького	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	Експрес опитування, складання термінологічного словника, есе, підготовка доповіді, реферат	[1-4, 16-8,10-16,27,32]	3
Тема 22. Творча спадщина Івана Франка	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	Експрес опитування, складання термінологічного словника, есе, підготовка доповіді, реферат	[1-8, 14-18,21-22]	6

Підсумковий контроль знань та компетентностей студентів з навчальної дисципліни здійснюється на підставі проведення семестрового екзамену / заліку, завданням якого є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, вміння формулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо.

Результат семестрового екзамену оцінюється в балах (максимальна кількість – 40 балів, мінімальна кількість, що зараховується, – 25 балів).

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни розраховується з урахуванням балів, отриманих під час екзамену / заліку, та балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою.

Методи контролю результатів навчальної дисципліни студентів та рекомендації щодо їх оцінювання

Складові навчальної роботи	Максимальні бали за одне заняття (завдання)
1. Робота на лекціях	1
2. Усна відповідь, доповнення, робота в аудиторії	3
3. Виконання і захист практичних (лабораторних) робіт	5
4. Поточна контрольна робота	15
5. Презентація та захист індивідуальної роботи	20
6. Есе на задану тему	10

Розподіл балів, які отримують студенти під час вивчення дисципліни «Історія української літератури»

Поточне тестування та самостійна робота																			Підсумковий тест (екзамен)	Сума			
Змістовий модуль 1													Змістовий модуль 2										
Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	1	1	1	1	1	1	2	2	2		

													4	5	6	7	8	9	0	1	2			
2	2	2	3	2	3	2	3	2	3	2	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	6	40	100

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Рекомендована література

Базова

Задорожна Л. Історія української літератури кінця XVIII - 60-х років XIX століття: підруч. для студ. вищ. навч. закл. - К. : Київський університет, 2008. - 479 с.

Історія української літератури XIX століття: У 2 кн. Підручник / За ред. акад. М. Г. Жулинського. - К.: Либідь. 2006.

Історія української літератури XIX століття (70-90-ті роки): У 2 кн.: Підручник / За ред. проф. О. Гнідан. - К.: Вища шк., 2002.

Історія української літератури XIX століття (40-60, 70-90 роки): підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Людмила Дем'янівська [та ін.] ; за ред. проф. В. Ф. Погребенника. - К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2010. - 468 с.

Острозькі просвітники XVI-XX ст. - Острог, 2000. - 480 с.

Українська література у портретах і довідках. Давня література - література XIX ст: Довід. / Ред.: С.П. Денисюк. - К.: Либідь, 2000. - 360 с.

Яценко М. Т., Гончар О. І., Деркач Б. А., Лімборський І. В., Нахлік Є. І. Історія української літератури XIX: У трьох книгах. Кн. 1. Навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів Перші десятиріччя XIX ст / За ред.: М.Т. Яценка. - 5-325-00675-4 Затв.: МОН України. - К.:Либідь, 1995. - 368с.

Допоміжна література

Жулинський М. Г. Слово і доля: Навч. посіб. - К.: А.С.К., 2002. - 640 с

Качуровський І. Променисті силуети: Лекції, доповіді, статті, есеї, розвідки. - К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. - 766 с

Козловська Л., Терещенко С. Українська література. Навчально-методичний посібник. – К.: КНЕУ, 2005.

Моренець В. Оксиморон : літературознавчі статті, дослідження, есеї - К. : [Аграр Медіа Груп], 2010. - 528 с.

Насенко М. Художня література України: від міфів до модерної реальності. - К.: ВЦ „Просвіта”, 2008. - 1064 с.

- Поліщук Я.О. Література як геокультурний проект: монографія. - К.: Академвидав, 2008. - 304 с.
- Сохацька Є. І. На варті українства: Ст. з літературознав. та культуролог. доробку. - Кам'янець-Подільський: Оіюм, 2004. - 379 с.
- Сулима М. Книжниця у семи розділах. - 424 с. - К., 2006
- Усі українські письменники та їхні твори. - Харків: Ранок, 2008. - 336 с.
- Фащенко В. В. У глибинах людського буття: Літературознавчі студії - Одеса: Маяк, 2005. - 640 с
- Гуляк А., Кейда Ф. "Все я бачив... од усього серце надривалось..." [Історизм поетичного мислення Якова Щоголева. До 180-річчя від дня народження поета] // Визвольний шлях. - 2003. - № 4. - С. 99-112.
- Франка: горизонти поетики: Монографія/ Львівський нац. ун-т імені Івана Франка. - Л., 2004. - 488с.
- Горак Р., Гнатів Я. Іван Франко. Кн. 4. Університет / Львів. Нац. ун-т ім. І. Франка. - Л., 2004. - 470с.
- Біла А. Образ автора в ліриці І. Франка: Монографія. - Донецьк: Дон НУ, 2002. - 192с.
- Новиков А. Звертаючись до духовного батька: Шевченківський контекст творчості М. Кропивницького // Укр. мова й літ. в серед. шк., гімназіях, ліцеях та колегіумах. - 2002. - № 3. - С. 76-81.
- Новиков А. Маловідома сторінка з творчого доробку М. Кропивницького // Дивослово. - 2002. - № 6. - С. 5-7.
- Хропко П. Закоханість у національну старовину // Дивослово. - 2001. - № 11. - С. 67-69.
- Приходько І. Козацький дух О. Стороженка // Березіль. - 2000. - № 3-4. - С. 173-181.
- Франко І. Мозаїка: Із творів, що не ввійшли до Зібр. творів у 50 т./ Упоряд. З. Т. Франко, М. Г. Василенко. - Л.: Каменярь, 2001. - 431с.
- Історія української літератури ХІХ століття: У 2 кн. Кн. 2: Підручник / За ред. акад. М. Г. Жулинського. - К.: Либідь, 2005.
- Куца О. Банкрутство общерусизму на українському ґрунті (до історії українського руху 80-х рр. ХІХ ст.) // Мандрівець. - 2000. - № 5-6. - С. 25-29.
- Крутікова Н. Є. Слово про оповідання Марка Вовчка // Крутікова Н.Є. Дослідження і статті різних років. - К., 2003. - С. 103-193.
- Три долі: Марко Вовчок в українській, російській та французькій літературі / Упоряд. В. Агеєва. - К.: Факт, 2002. - 368 с.
- Левчик Н. Будівничий духовного відродження України // Українська мова й література в середніх школах... // 2005. - № 1. - С. 103-113.
- Івашків В. "Орися" П. Куліша в контексті творчих пошуків письменника 1840-х років // Слово і час. - 2004. - № 5. - С. 3-17.
- Нахлік Є. Антична спадщина у творчості П. Куліша // Київська старовина. - 2001. - № 1. - С. 62-72. "... Віддати зумієм себе Україні": Листування Трохима Зіньківського з Борисом Грінченком / Вступ. Ст., археогр. Передм., упоряд., комент., приміт., підгот. Текстів, покажчики, додатки, добір ілюстр. Матеріалу С. С. Кіраля. - К.; Нью-Йорк, 2004. - 520с.